

SSE RIGA

Stunda nozarē
Rihards Garančs

Nākotnes prasmes

Rakstura prasmes pret darba specifiskām prasmēm

Nākotnes uzsvars UZ:

- **Nepārtrauktu mācīšanos/ domāšanu/ izdomu**
- **Tehnoloģisko pielietojumu**

Top 10 skills of 2025

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

Analytical thinking and innovation

Active learning and learning strategies

Complex problem-solving

Critical thinking and analysis

Creativity, originality and initiative

Leadership and social influence

Technology use, monitoring and control

Technology design and programming

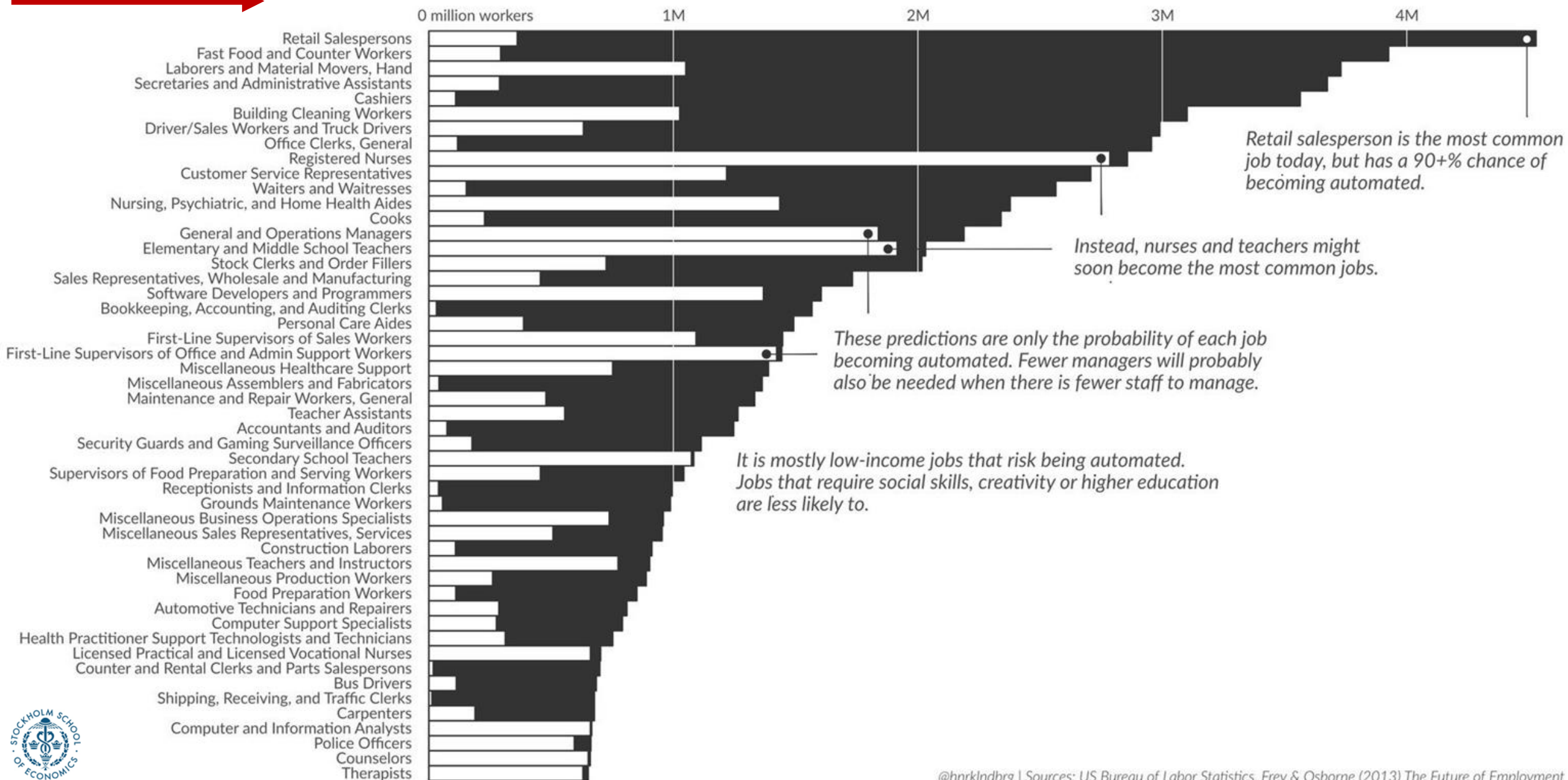

Resilience, stress tolerance and flexibility

Reasoning, problem-solving and ideation

ASV piemērs

**SELF
CHECKOUT**

1-6 ITEMS

Credit or Debit only (No cash)

YOU CAN
USE YOUR
POINTS
TO PAY NOW

Start

Basket

SHOPPERS
**LOVE.
YOU.**

**SELF
CHECKOUT**

1-6 ITEMS

Credit or Debit only (No cash)

YOU CAN
USE YOUR
POINTS
TO PAY NOW

Start

Basket

SHOPPERS
**LOVE.
YOU.**

**SELF
CHECKOUT**

1-6 ITEMS

Credit or Debit only (No cash)

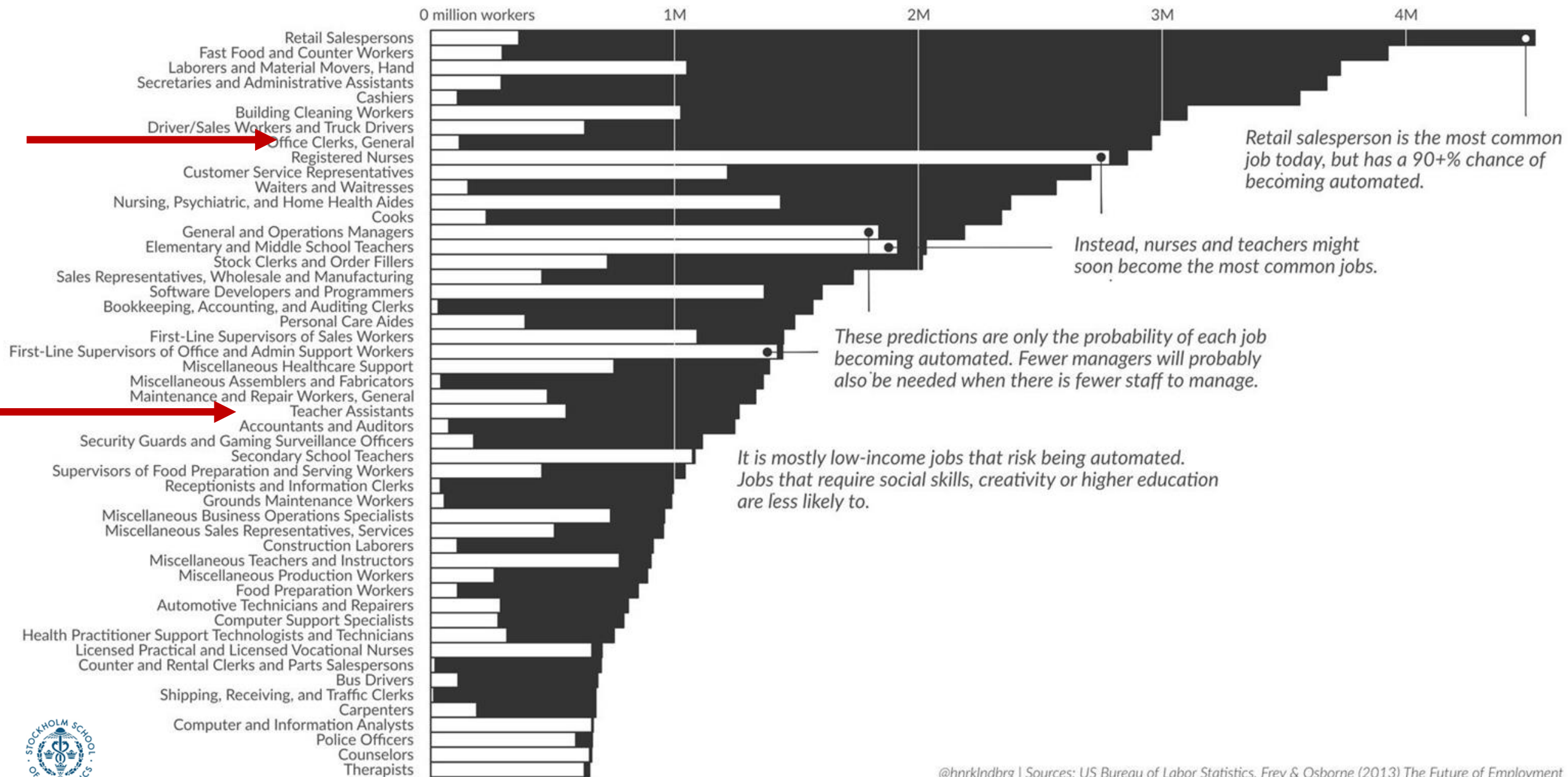
YOU CAN
USE YOUR
POINTS
TO PAY NOW

Start

Basket

SHOPPERS
**LOVE.
YOU.**

GUILD
AMERICA

A.I. WROTE
~~THE~~^{this} SIGN.

STRIKE

Kurus darbus MI nespēs aizstāt?

- Darbi, kas **pieprasa dziļu cilvēcisko kontaktu**
 - Medmāsas
 - Pārdošanas speciālisti
- Darbi, kas patstāvīgi mainās vai ir **mainīgi darba apstākļi vai nosacījumi**
 - Izpilddirektors
 - Kā ir ar autovadītāju?
- Darbs, kas **pieprasa kritisko domāšanu**
 - Finanšu kontrolieris
 - Kiberdrošības speciālists

HUMAN INTERACTION

Jobs are easier to automate if they don't involve working directly with people.

High-Risk Jobs:
Transport drivers,
landscapers, tax
preparers

VARIATION

Jobs that involve repeating the same task can be easily automated.

High-Risk Jobs:
Data entry keyers,
machine operators,
telemarketers

CRITICAL THINKING

Jobs that don't require thoughtful analysis or creative problem-solving are easy to automate.

High-Risk Jobs:
Cashiers, order clerks,
credit authorizers

Automatizācijas rezultāta tiek pieprasītas rakstura prasmes

- **Komunikācijas prasmes**
 - Klausīšanās
 - Komandas darbs
 - Empātija
- **Kritiskās prasmes**
 - Krisiskā domāšana
 - Problēmu risināšana
 - Adaptācija

THE RISE OF AUTOMATION MEANS JOB CANDIDATES WILL NEED 'UNIQUELY HUMAN' SKILLS

As jobs become increasingly automated, employers are seeking workers with skills that machines can't replace.

HUMAN SKILLS ARE IN DEMAND

Communication Skills:
77%

Listening Skills:
75%

Critical-Thinking Skills:
74%

Interpersonal Skills:
73%

EASILY AUTOMATED SKILLS ARE NOT AS IN-DEMAND

Memory Skills:
54%

Computer/Tech Skills:
50%

Quantitative Skills:
50%

Ability to Repeat Tasks:
54%

Percent of employers who say these skills are very important to gaining leadership positions at their organizations.

Source: Cengage/Morning Consult, a 2018 survey of more than 650 employers and over 1,500 college students.

Rakstura prasmes būs noteicošās darba tirgū

- **85%** karjeras veiksmes nāk no rakstura prasmēm
- **30%** darba ņēmēju dod priekšroku rakstura prasmēm
 - **62%** pieprasa abas prasmes
- Biežāk minētās prasmes:
 - Spēja adaptēties
 - Problēmu risināšanas prasmes
 - Uzticamība
 - Komandas darbs

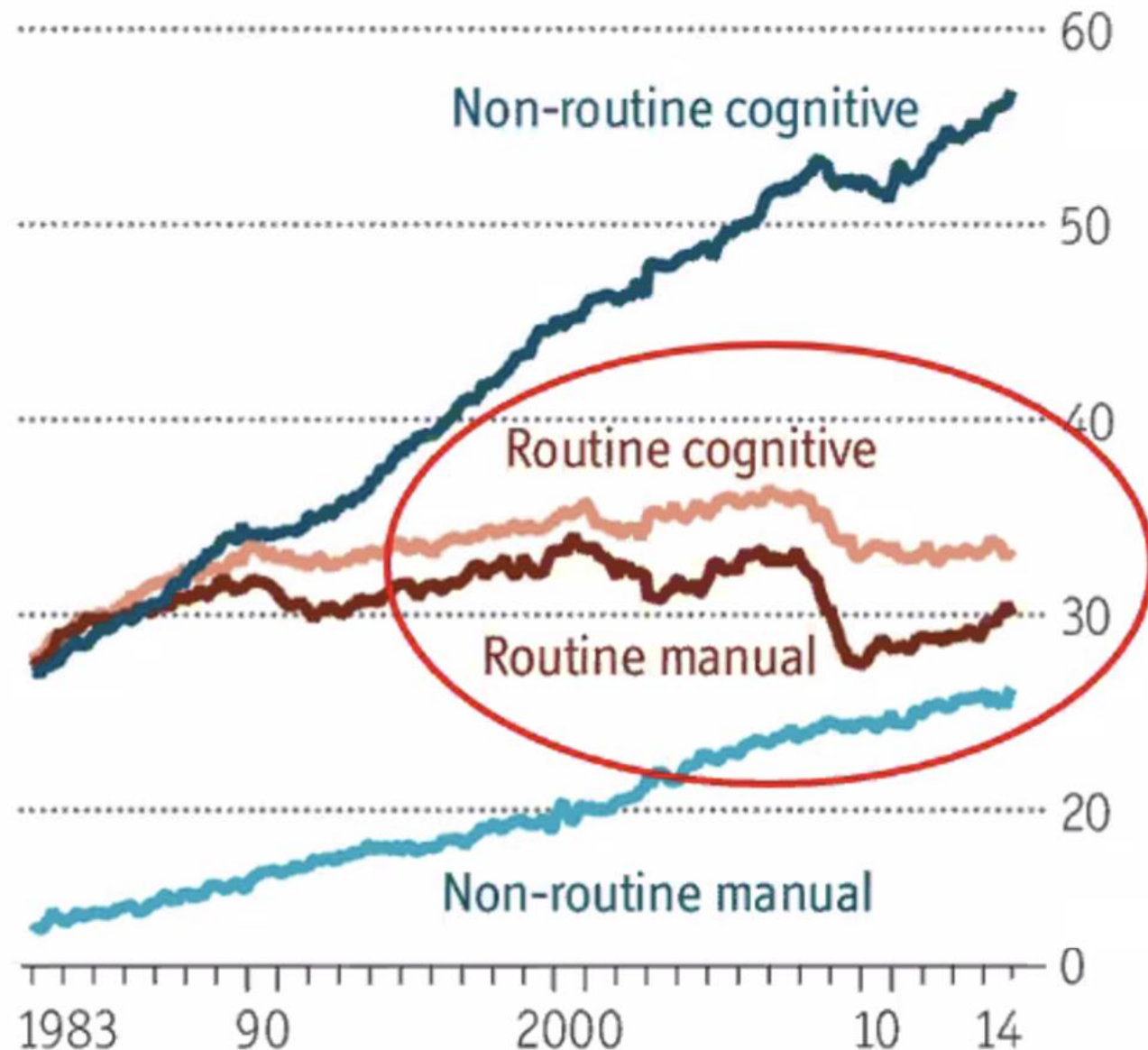

Rutīnas darbi tiks aistāti ar MI un automatizāciju

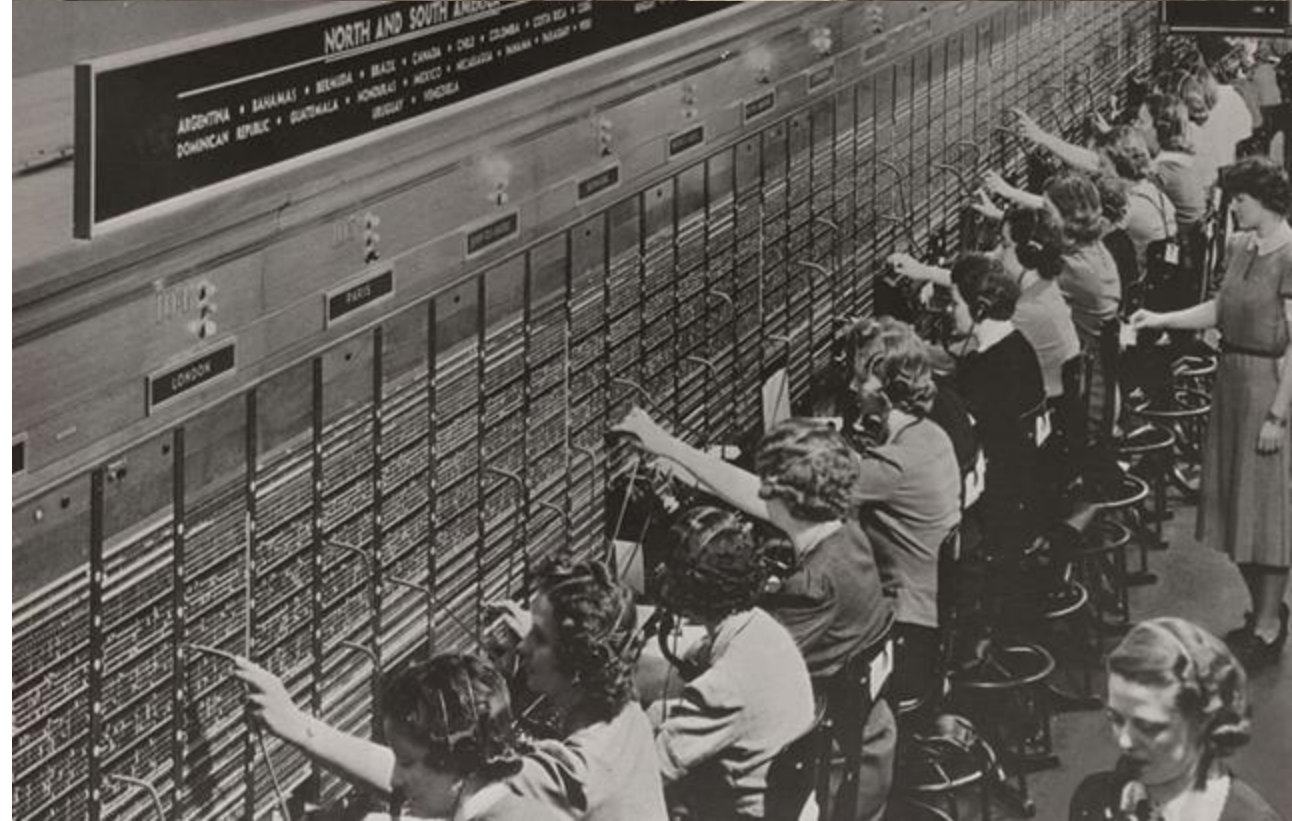
- Gan vēsturiski, gan arī turpmāk nākotnē **rutīnas darbi tiks automatizēti**
- Būtiskākā pēdējo gadu iezīme ir kognitīvo (**balto apkakļu**) darbu **automatizēšana**
- **MI** šo tendenci **paātrinās**
- **Būtiska darba izmaiņa** MI ietekmē

Think

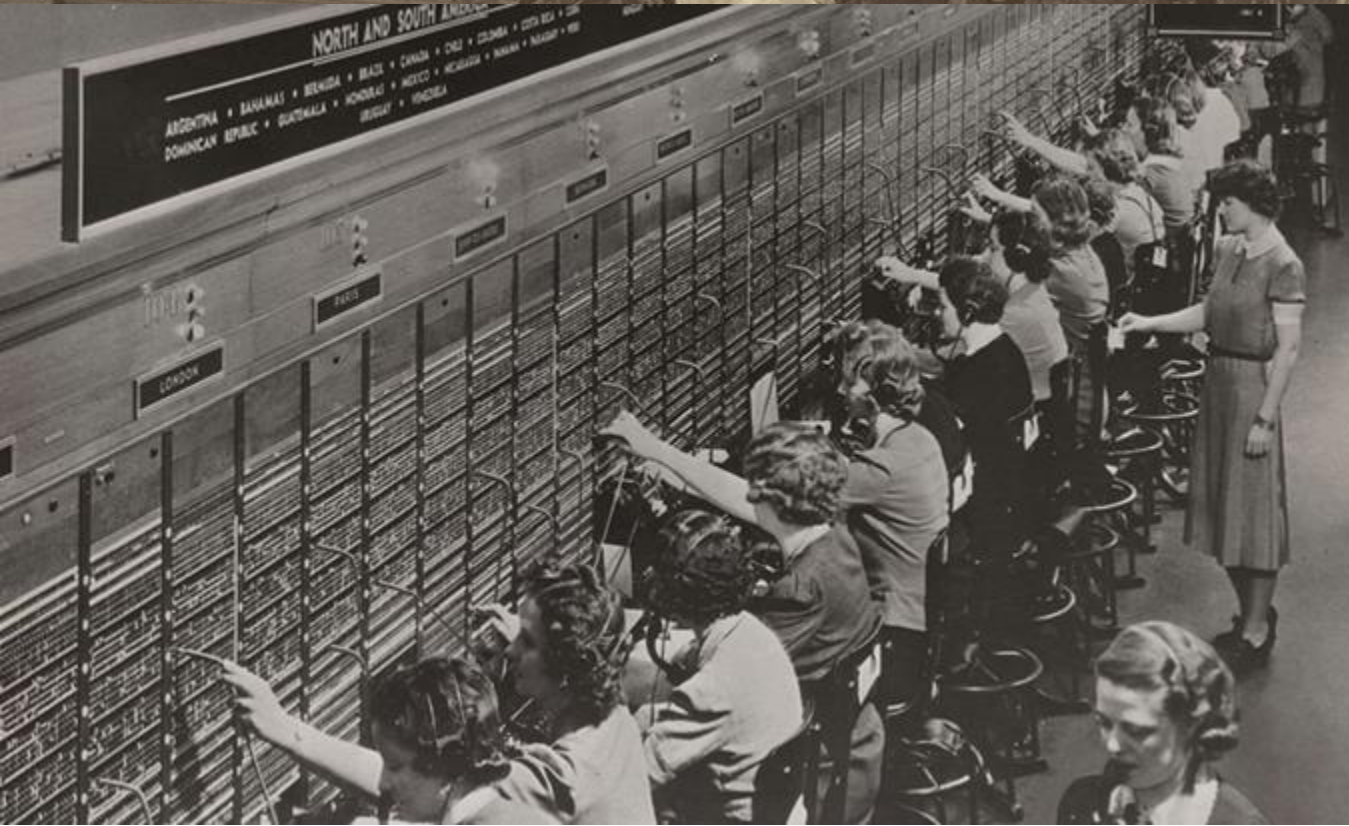
United States employment, by type of work, m

Vēsturiski esam pielāgojušies pārmaiņām

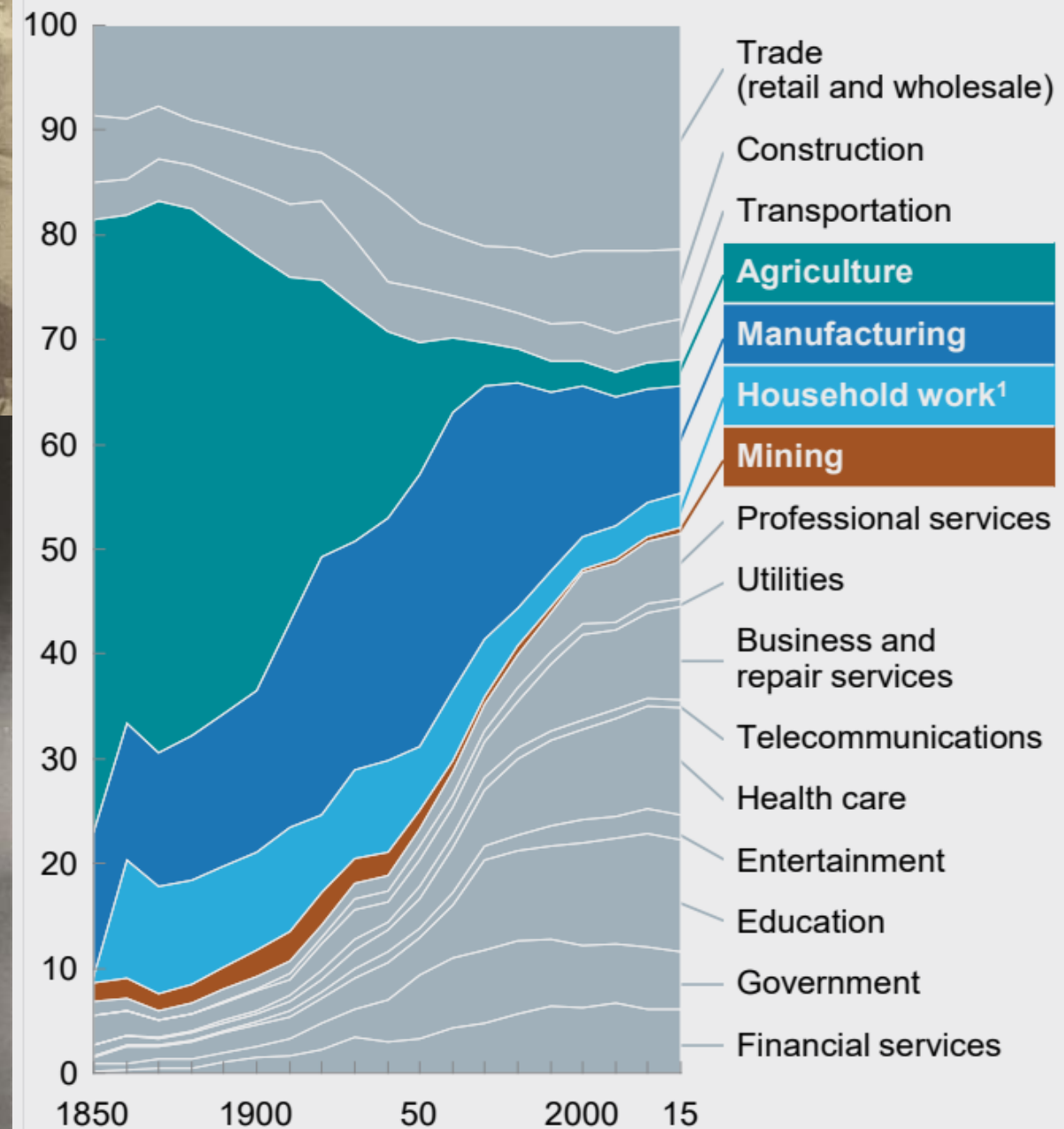

Vēsturiski esam pielāgojušies pārmaiņām

Large-scale sector employment declines have been countered by growth of other sectors that have absorbed workers

Share of total employment by sector in the United States, 1850–2015

Kopumā Latvijā nākotnes nozaru pieprasījums

1. IT un tehnoloģijas
2. Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumi
3. Būvniecība un nekustamais īpašums
4. Transportēšana un loģistika
5. Lauksaimniecība un pārtikas produktu ražošana

Latvijā finanšu un ekonomikas un to saistīto jomas top profesijas

1. Datu analītiķi un datu zinātnieki
2. Finanšu plānotāji un konsultanti
3. Kiberdrošības eksperti
4. Digitālā mārketinga speciālisti
5. Programmatūras izstrādātāji un inženieri
6. Projektu vadītāji / vispārīgi vadītāji
7. Nekustamā īpašuma aģenti un brokeri

Ieskicētās nākotnes profesijas

- Cilvēka-mašīnas komandas vadītājs
- MI vaicājumu arhitekts
- Kiberkatastrofu prognozētājs
- Datu detektīvs
- Algoritmu auditors
- Paplašinātās realitātes konsultants
- Darba vides un darba devēja tēla speciālists
- Veselīga dzīvesveida un labbūtnības konsultants
- Darbavietas vides arhitekts
- Darba no mājām organizētājs

Nepārtrauktā mācīšanās

Ar katru gadu nepieciešamas arvien jaunas prasmes

5 gadu laikā ir vairāk kā **55%** jaunu prasmju

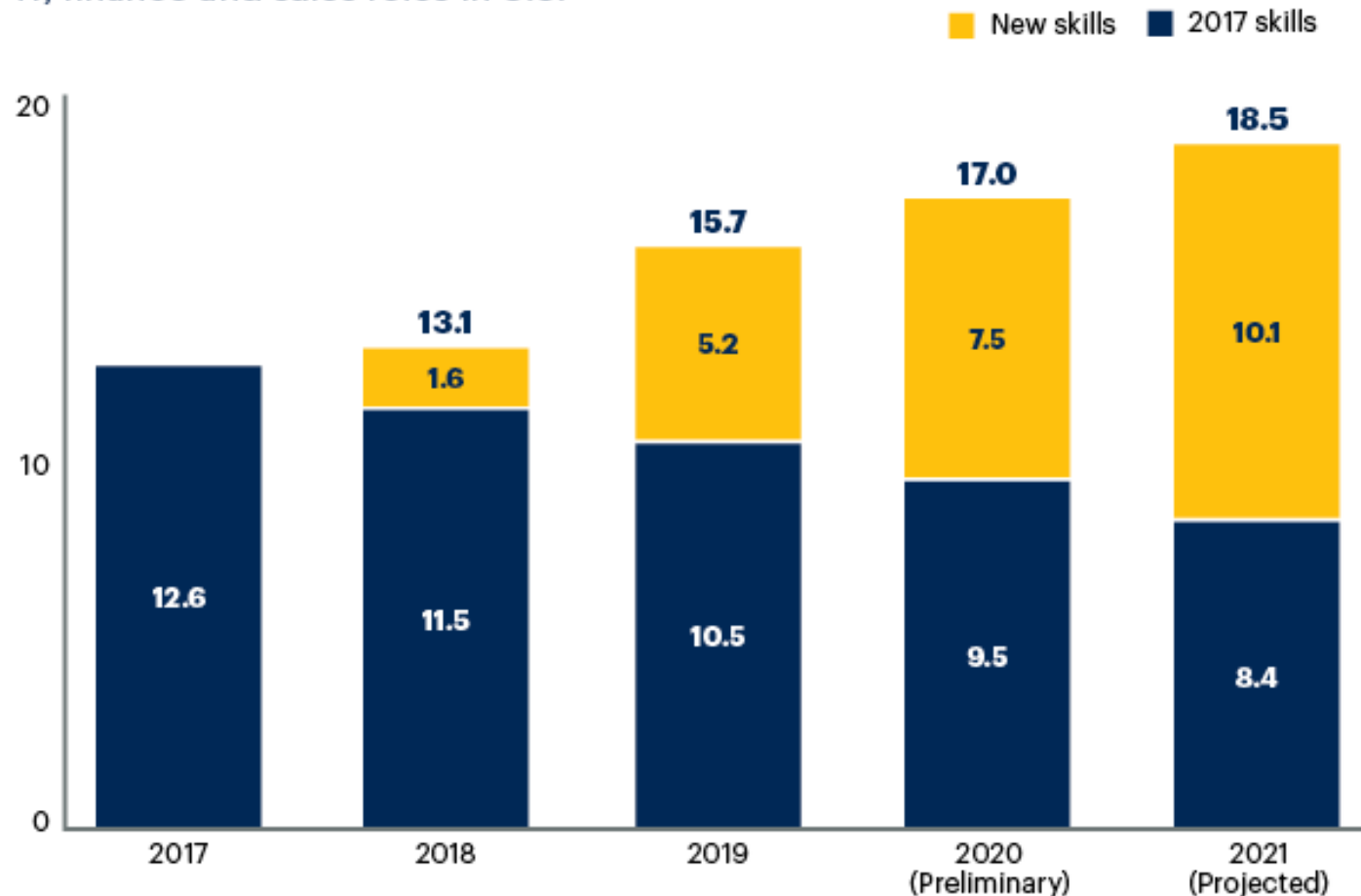
Piemērs:

- Ģeneratīvā MI pielietojums
- Ilgspējas integrācija
- Digitālās prasmes
- Rakstura prasmju nozīmīgums

Avots: Gartner

Average skills required per job posting

IT, finance and sales roles in U.S.

gartner.com/SmarterWithGartner

n = 9,991,265 (2017); 12,008,840 (2018); 13,166,410 (2019) job postings
Source: Gartner TalentNeuron™
© 2020 Gartner, Inc. All rights reserved. CTMKT_1029877

Nepārtraukta mācīšanās ir vienīgā ilgtspējīgā konkurences priekšrocība

Iespēja izveidot savu veiksmes stāstu

Latvijas zīmola stāsts vēl jāizveido

Iepriekšējās pozitīvās iezīmes:

- Ātrākais internets (vairs nav)
- Digitāli domājoši (EE priekšā)
- Zaļa valsts (nav izmantots)
- Tilts starp R un A (neaktuāls)

Lokalizēti piemēri:

- Medicīnas mācības
- Biznesa centri
- Digitālās spēļu zāles

Veiksmes piemērs Francija

Station F pieredze:

- Nenovērtējiet par zemu fiziskās telpas nozīmi
 - Ne visi resursi tiek radīti vienādi
 - Kultūra ir vissvarīgākā
-
- Digitālajā ekonomikā nav runa par nodokļiem, bet gan **infrastruktūru un izglītību**

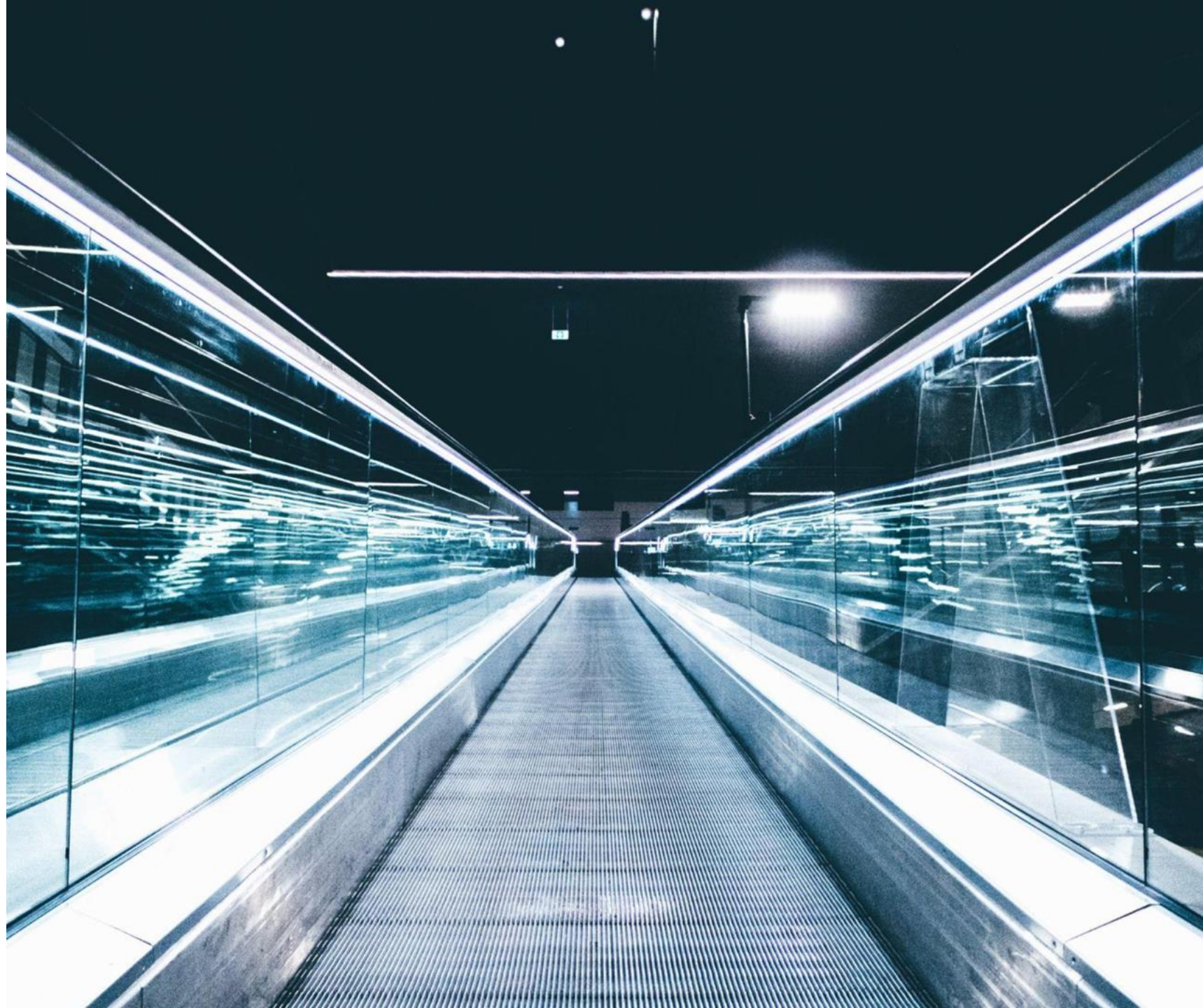
STATION F

Empowering the next generation
of entrepreneurs

Ko tālāk?

- Sniegt **iespēju attīstīt digitālās un tehnoloģiju prasmes**
- Izveidot "**mikro**" **infrastruktūras** jauno ideju/uzņēmumu atbalstam
- Veidot **nepārtrauktas mācīšanās kultūru** un spēju adaptēties
- Fokussēties uz **rakstura prasmēm**
- Kopīgi strādāt, lai **izmantotu MI un digitālo pārmaiņu vilni**, lai izveidotu savas valsts tēlu

SSE RIGA

Par SSE Riga

- Vadošā biznesa skola Baltijas reģionā.
- Izglīto talantīgākos jauniešus **kopš 1994. gada**, 3000+ absolventi.
- Studenti no 10+ valstīm.
- Augstskola un studiju programmas ir akreditētas.

Programma

Bakalaura studiju programma

EKONOMIKA UN UZŅĒMĒJDARBĪBA

- Studiju ilgums: **3 gadi, pilna laika**
- Valoda: **angļu**
- Grupas lielums: **150 studenti**
- Iegūstamais akadēmiskais grāds:
**sociālo zinātņu bakalaura grāds
ekonomikā**
- Studiju pēdējā gadā ir iespējams
specializēties **ekonomikā, finansēs,
uzņēmējdarbībā vai tirdzniecībā.**

Studiju process

- Modulāra pieeja: 2-3 kursi vienlaicīgi.
- **Semināri**/ praktiskās nodarbības, ko vada mācībspēki vai viņu palīgi (vecāko kursu studenti/brīvprātīgie ar izcilām zināšanām priekšmetā).
- **Vieslekcijas** un uzņēmumu prezentācijas.
- **Komandas darbs** - uzdevumi, pētījumu ziņojumi, projekti, gadījumu izpētes analīze, pat bakalaura darba rakstīšana pāri.

Parasti 2x45 min vai 3x45 min sesijas ar 15 min. pārtraukumu starp sesijām.

Pieteikšanās studijām

Līdz 2024. gada 16. aprīlim,
aizpildot anketu [tiešsaistē](#).

Reģistrēšanās un atlases process ir
bezmaksas un pieejams ikvienam
interesentam.

Vairāk: www.sseriga.edu

Pieteikšanās prasības

Vidējā atzīme **angļu valodā un matemātikā** - vismaz **7** (10 ballu sistēmā) vai ekvivalents citā vērtēšanas sistēmā.

Motivācijas vēstule angļu valodā.

Kā pieteikties studijām 2024. gadā?

3 online soļi, bezmaksas pieteikšanās

Pieteikšanās līdz 16. aprīlim

- pieteikuma forma
- motivācijas vēstule
- atzīmju izraksts par rudens semestri

Iestājpārbaudījums 27. aprīlis

- matemātika
- loģiskās spējas
- angļu valoda

Intervija 20 - 31. maijs

- gadījumu izpēte (case study)
- pastāstīt par saviem mērķiem un interesēm

Uzņemšanas rezultāti: 12. jūnijā

Studiju maksa

Baltijas valstu studentiem - **4700.00 EUR gadā.**

Mācību maksa ir fiksēta visiem trim gadiem.

Studiju maksa sedz visas mācību grāmatas, materiālus un tiešsaistes datu bāzes izmaksas, kā arī Office 365 un Financial Times tiešsaistes abonamentu.

Ir iespējams pieteikties studiju kredītam.

Stipendiju iespējas

Stipendijas

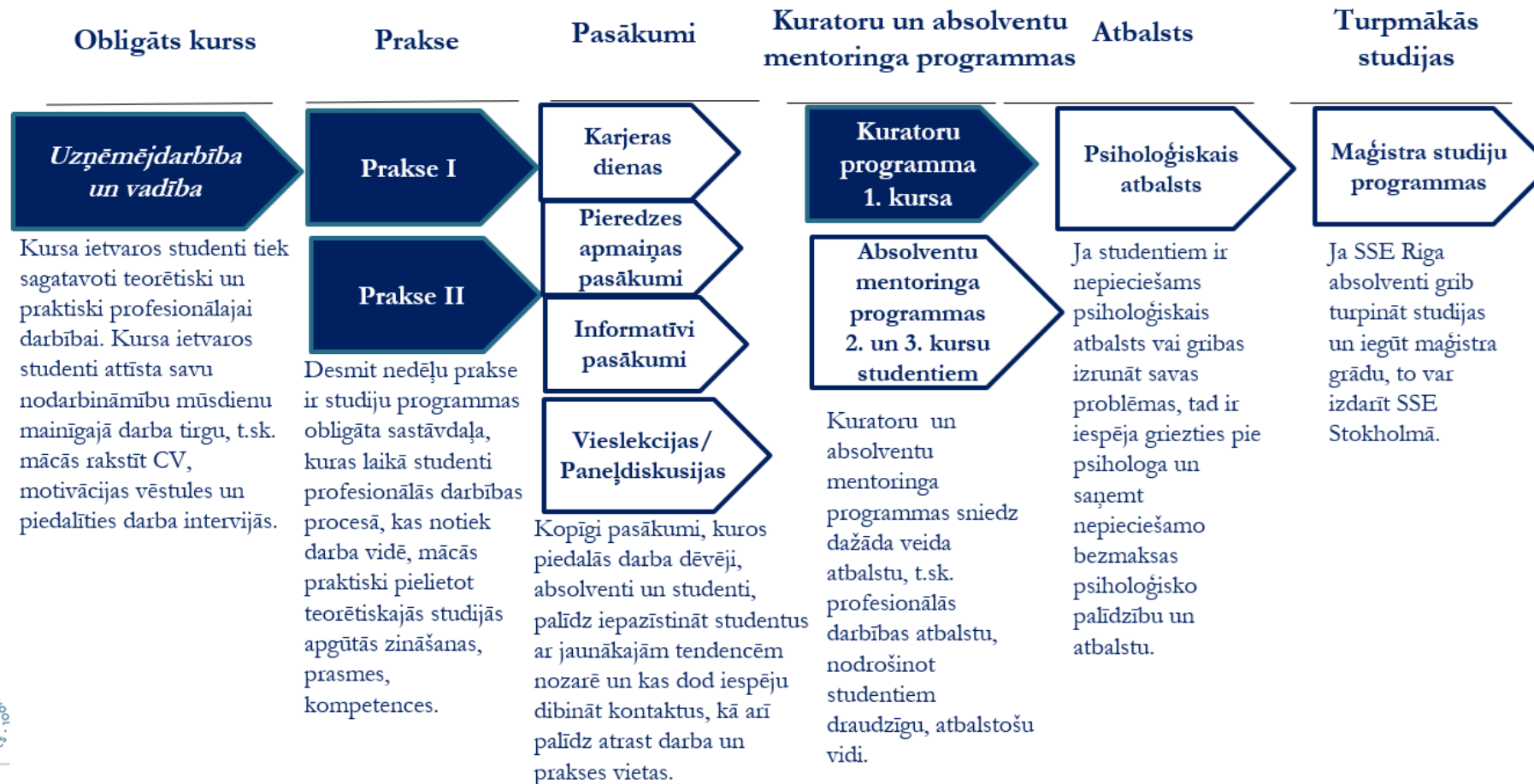
Iespēja studēt SSE Riga nav atkarīga no studenta finansiālā stāvokļa – **daudzi SSE Riga studenti saņem ievērojamu finansiālu atbalstu.**

Pieejamas stipendijas no dažādiem avotiem - SSE Riga, SSE Riga Foundation un SSE Riga Absolventu asociācijas.

Stipendiju iespējas

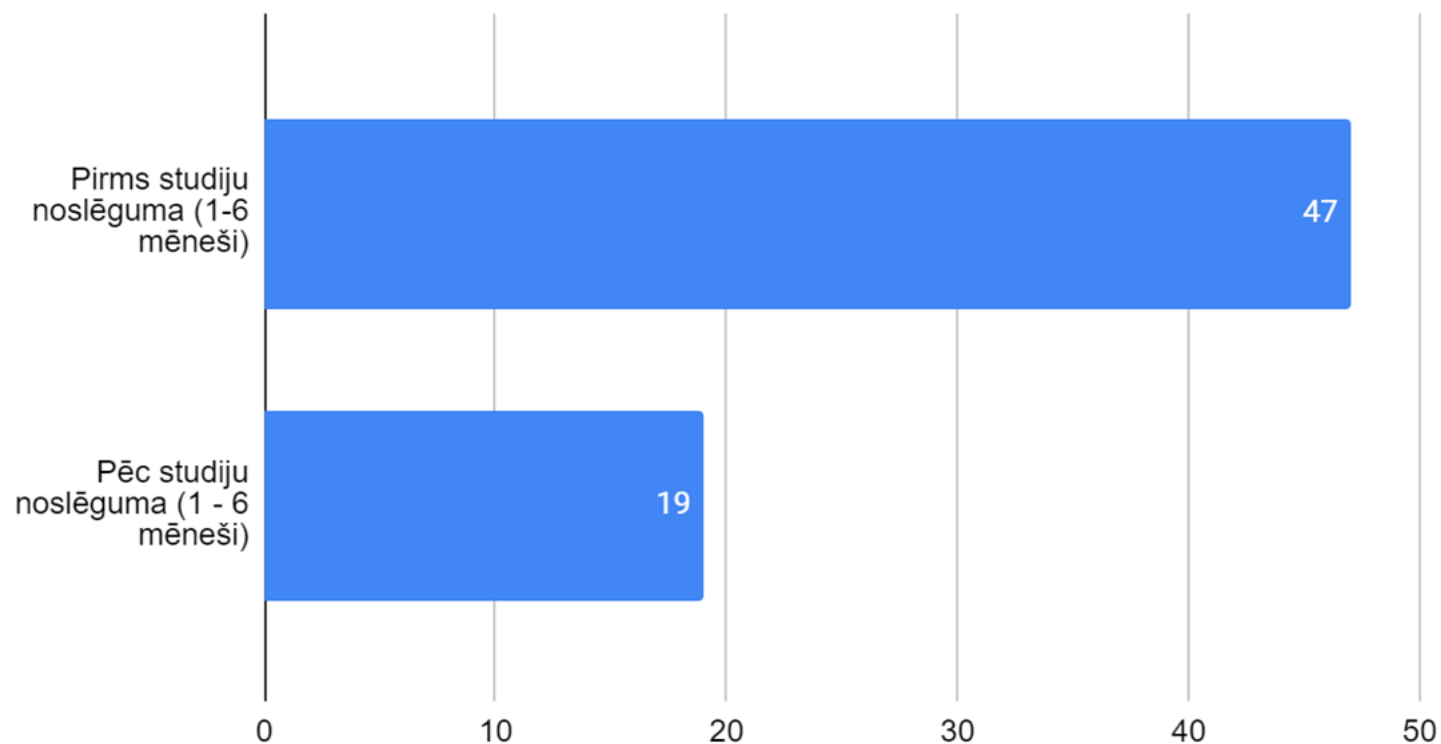

STUDENTU KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA PROGRAMMA

SSE Rīga absolventi ir ļoti pieprasīti darba tirgū

Kad atradāt savu pašreizējo darbu?
(2023. gada absolventu aptauja)

Pirmā alga (bruto)

- EUR 1201-1500 (18%)
- EUR 1701-1900 (15%)
- **EUR 2100+ (33%)**

2023. gada absolventu pētījums veikts
5 mēnešus pēc augstskolas beigšanas.

Populārākās nozares

- Bankas un finanses: 30%
- Auditēšana un konsultēšana: 15%
- IT vai citas tehnoloģijas: 15%
- Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība: 15%
- Mārketings un reklāma: 5%
- Nekustamais īpašums: 5%
- Enerģija un komunālie pakalpojumi: 5%
- Ražošana: 5%

2023. gada absolventu pētījums veikts
5 mēnešus pēc augstskolas beigšanas.

Populārākie amati

- Analītiķis: 44%
- Konsultants: 14%
- Speciālists: 12%

2023. gada absolventu pētījums veikts
5 mēnešus pēc augstskolas beigšanas.

Top 5 faktori, izvēloties pirmo darba vietu

1. Iespēja mācīties un pilnveidoties

1. Karjeras izaugsmes iespējas

1. Atalgojums

1. Pieredzes iegūšana noteiktā jomā

1. Darba pienākumu saturs un jēgpilns darbs

SSE Riga absolventu darba vietas

SSE Rīga absolventu darba vietas

Nokia Networks

TELE2

Valmiermuiža
ALUS DARĪTAVA PĒR VALMIERAS

Strategy Labs

Ecogen

L'ORÉAL

 ZABOLIS PARTNERS

Sadarbība ar skolām

- Dalība karjeras dienu pasākumos.
- Mūsu studentu vizītes ar prezentācijām par studiju iespējām angļu/latviešu valodā, piem. angļu valodas, klases stundās.
- Iespēja ēnot SSE Riga studentu (septembris - aprīlis).
- Matemātikas kurss potenciālajiem reflektantiem februārī.
- Esam atvērti skolu sadarbības piedāvājumiem.

Klātienas pasākumi

- 03., 10., un 17. februāra rītos **matemātikas kurss “Math Foundation Course”** SSE Riga telpās.
- 23. martā (12:00 - 15:00) **Atvērto durvju diena.**
- No septembra līdz aprīlim skolēniem ir iespēja arī pieteikties **ēnot** kādu no SSE Riga studentiem un pavadīt vienu dienu SSE Riga, apmeklējot kādu no lekcijām vai semināriem.

Dalība ir bez maksas, taču nepieciešams iepriekš reģistrēties pasākumiem.

Noderīgi!

Pieteikšanās process

Kādi dokumenti jāiesniedz?

Kā sagatavot motivācijas vēstuli?

Iestājpārbaudījuma piemērs

Kā sagatavoties uzņemšanas
pārbaudījumam matemātikā?

Kā sagatavoties intervijai?

Case Discussion kā daļa no intervijas
procesa – kā sagatavoties?

Ja rodas jautājumi, vēlaties sadarboties, aicināt SSE Riga uz saviem pasākumiem, sazinaties ar mums! Priecāsimies redzēt Jūs un Jūsu izglītības iestādes skolēnus SSE Riga pasākumos.

ilona.maksimcika@sseriga.edu

marina.troskova@sseriga.edu

Instagram @sse_riga | Facebook @SSERiga

www.sseriga.edu